

Jeg skal herefter gaa over til en Omtale af enkelte Afsnit af det fremsatte Lovforslag. Hvad angaar selve Stiftelsen af Aktieselskabsformen, foreslaas der i § 3 indført væsentlige Ændringer, overfor hvilke vi nærer visse Betæneligheder. Den Bestemmelse, at der fremtidig skal 5 Personer til at stifte et Aktieselskab, samt at hver af disse mindst skal tegne en Aktie paa 1 000 Kr., forekommer os ikke at medføre saadanne Fordele, at de modsvarer de Ulemper, som utvivlsomt vil flyde af Regelen. Mangfoldige Selskaber er rene og skære Familieselskaber, hvor Forholdet er det, at Virksomheden efterhaanden har vokset sig saa stor, at den ved Indehaverens Sygdom, Alder, Død eller lignende Forhold formaalstjenligt overgaar til et Aktieselskab, hvor Aktierne alligevel bliver paa forholdsvis faa Hænder, og her synes det noget urimeligt, at der absolut skal være 5 Stiftere. Det samme maa siges at være Tilfældet med alle smaa Aktieselskaber. Selv om man forhøjer Minimumskapitalen til 10 000 Kr., er det dog et stort Tal at sætte 5 Stiftere som Minimum. Hvis man saa endda her vilde opnaa at skabe en større Betyggelse for en fair Stiftelse ved at forlange 5 Stiftere, maatte man vel finde sig i Ulemperne; men det tror jeg ikke vil blive Tilfældet. Der er snarere en Fare for, at jo større en Forsamling der skal med til at dele Ansvar, desto mere forflygtiges dette. Bestemmelsen om Stifternes Minimumstegning vil i øvrigt meget let give Anledning til Omgaaelse og er i sig selv særdeles upraktisk. Forslaget indeholder ogsaa en Beføjelse for Erhvervsministeren til at dispensere, formentlig i Erkendelsen af, at Bestemmelsen kan virke uheldig. Saadanne Dispensationsbeføjelser er vi principielt imod, Loven bør være ens for alle, og vi kan ikke indse, at offentlige Hensyn kan paaberaabes for at foreslaa denne Undtagelsesbestemmelse.

Dernæst foreslaas det, at saafremt et Selskab overtager en bestaaende Forretning, bliver Stifterne, hvis Værdiansættelsen har været uforsvarlig, pligtige til at yde Erstatning. Denne Bestemmelse kan i Teorien være særdeles besnærende, men den kan rigtignok ogsaa i Praksis vise sig højest urimelig. Selv om det vel er saadan, at Spørgsmaalet, om Ansættelsen har været forsvarlig eller ikke, bliver afgjort efter Forholdene paa Stiftelsestiden, maa det betænkes, at bagefter er vi alle saa forfærdelig kloge, og hvad der paa et givet Tidspunkt syntes fuldt forsvarligt, bliver nu let saare uforsvarligt. Haandhæves en Regel som denne med den største Streng-

hed fra Domstolenes Side — og Domstolene har jo et ret godt Øje til Aktieselskaber —, risikerer man let at naa til, at ingen, der er i Besiddelse af Kapital, og hvis Hæftelse vil være af Betydning, fremtidig tør optræde som Stifter af et Aktieselskab.

I det her berørte Afsnit er der fremdeles den Ændring, at Aktieselskabers Minimumskapital sættes op fra 5 000 til 10 000 Kr. Da Forslaget sidst var til Behandling i Landstinget, blev det bl. a. fremhævet som et Argument for en saadan Forhøjelse, at Pengenes Værdi var sunket. Vi er nu heldigvis inde i en Stigningsperiode, og jeg kan derfor ikke se nogen Grund til af nævnte Hensyn at ændre de hidtil bestaaende Regler. Forslaget vil let medføre, at man tvinger Aktieselskaber til at arbejde med en større Kapital, end de egentlig har Brug for, hvilket saa sandelig ikke er til Nytte for noget Menneske. Jeg tror heller ikke, man vil kunne paa-vise ret mange Eksempler, hvor den bestaaende Regel har medført nogen Fare enten for Samfundet eller specielt for det økonomiske Liv.

Jeg skal endnu omtale en Ændring i det her berørte Afsnit, nemlig § 16, der i Hovedtrækkene er ganske konform med den nuværende Aktielovs § 12. Hidtil har det været saaledes, at naar et Selskab indgik Retshandler, inden Registrering var sket, blev de, der havde indgaaet Forpligtelsen, ansvarlige. Denne Regel er i sig selv noget urimelig. Jeg kan fuldt ud tiltræde, at der indføres Straffebestemmelser for den, der lader et Aktieselskab transigere uden at have faaet Aktieselskabs-Registerets blaa Stempel; men hvad jeg finder urimeligt, er dels, at Følgerne alligevel ikke sættes i Forhold til Brøden, og dels, at den, der kommer til at lukrere, bliver en Trediemand, der højst sandsynlig i det Øjeblik, Retshandelen blev indgaaet, aldeles ikke vilde have ladet sig paavirke af det rent formelle, om Registrering var sket eller ikke. Mange Gange vil en Indregistrering trække ud af Hensyn til rene Petitesseer, som at en Daabsattest ikke er blevet forelagt for Registratør; men ikke desto mindre bliver Følgen under disse Omstændigheder akkurat de samme, som hvis man paa det groveste forsætlig havde overtraadt Loven, f. Eks. handlet, uden at Aktieselskabet overhovedet har en Stiftelsesoverenskomst, eller uden at man overhovedet saa meget som har foretaget en Anmeldelse til Aktieselskabs-Registeret. Dette tror jeg, de fleste vil indrømme er ganske irrationelt. Hertil